

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finans Norge
Postboks 2473 Solli
0202 OSLO

VÅR REFERANSE
15/12812

DERES REFERANSE

DATO
18.02.2016

Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov

Det vises til rundskriv 9/2015 *Finanstilsynets praksis for vurdering av samlet risiko og kapitalbehov*. Kapittel 5 i rundskrivet beskriver nærmere hvilke risikotyper Finanstilsynet vil vurdere ved fastsettelse av individuelle kapitalkrav til foretakene i pilar 2. Pilar 2 omfatter risikoer som ikke dekkes, eller bare delvis dekkes av pilar 1-kravene. Finanstilsynet har som støtte for pilar 2-vurderingen utviklet metoder for kvantifisering av kapitalbehov for enkelte, men ikke alle risikotyper. Metodene vil ikke kunne anvendes mekanisk, men må kombineres med kvalitative vurderinger. Det samlede behovet for kapital under pilar 2 i det enkelte foretak vil bli basert på en helhetlig vurdering. Finanstilsynet vil i sine tilbakemeldinger til bankene bygge på bankenes egne risiko- og kapitalvurderinger (ICAAP).

Finanstilsynet har over lengere tid benyttet metoder for å kvantifisere risikonivå og kapitalbehov for konsentrasjonsrisiko og andre risikoforhold knyttet til foretakenes kredittporteføljer og for markedsrisiko. Metodene har vært benyttet i forbindelse med stedlig tilsyn, i SREP-vurderinger og i sammenligninger av risikonivå mellom bankene. Metodene har vært tilgjengelige på Finanstilsynets hjemmesider under risikobasert tilsyn. I tilknytning til rundskriv 9/2015 ble metoder for vurdering av kredittrisiko og markedsrisiko publisert som vedlegg 2 og 3. Det ble i rundskrivet varslet at Finanstilsynet var i en prosess for å utvikle og forbedre beregningsmetodene, og at de to vedleggene til rundskrivet ville bli oppdatert.

Det foreligger nå oppdaterte metoder til støtte for Finanstilsynets vurderinger av kapital både til kredittrisiko og markedsrisiko. Metodene beskrives i vedlegg til dette brevet. Metodene vil for kredittrisiko baseres på data som foretakene allerede rapporterer til tilsynet (ORBOF, COREP, SEBRA). For markedsrisiko vil beregningene kreve innhenting av informasjon om foretakenes rammestruktur, posisjoner og eksponeringer ved utgangen av året. Skjønnsutøvelse vil kunne påvirke den endelige kvantifiseringen av kapitaltillegg for de enkelte risikoer der det benyttes konkrete beregningsmetoder. Forhold knyttet til blant annet forretningsmodell og risikoen knyttet til mangler ved styring og kontroll kan være relevant i denne sammenheng.

FINANSTILSYNET
Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler
Aimée Staude
Dir. tlf. 22 93 97 08

For risiko knyttet til kredittporteføljer er det nå utviklet nye metoder for beregning av:

- konsentrasjon mot enkeltkunder
- konsentrasjon mot enkelt næringer
- avvikende høy utlånsvekst
- avvikende negativ porteføljekvalitet (bedriftsmerket) for standardbanker
- ubenyttede kredittrammer med 0 prosent konverteringsfaktor

Metodene er nærmere beskrevet i vedlagt utkast til oppdatert vedlegg 2 i Finanstilsynets rundskriv 9/2015.

For markedsrisiko er det videreutviklet metoder for:

- generell renterisiko i bankporteføljen
- spesifikk risiko (spreadrisiko) i bankporteføljen
- aksjekursrisiko i bankporteføljen
- eiendomsrisiko i bankporteføljen

Metodene er nærmere beskrevet i vedlagt utkast til oppdatert vedlegg 3 i Finanstilsynets rundskriv 9/2015.

I tillegg til ovennevnte risikoområder vil Finanstilsynet vurdere nærmere om det skal utvikles en metode for å kvantifisere risikoen knyttet til foretakenes pensjonsforpliktelser. Finanstilsynet vil i 2016 gjøre en vurdering og sammenligning av hvordan foretakene har tatt hensyn til denne risikoen i ICAAP. På et senere tidspunkt vil det kunne bli aktuelt å komme tilbake med benchmark-metoder for vurdering av denne risikoen.

I den samlede pilar 2-vurderingen vil det foruten de risikoene som omtales nærmere i dette brevet, også inngå andre risikoer som er vanskelige å kvantifisere. Finanstilsynet vil også her vektlegge foretakenes egne anslag. Det vises her til finansforetaksloven § 13-6 (2) og Finanstilsynets rundskriv 9/2015 kapittel 5.1.2. for nærmere omtale av slike risikoer.

Rundskrivet omhandler også vurdering av foretakenes kapitalbehov i et fremoverskuende perspektiv i kapittel 5.2. Finanstilsynet vil benytte egne stresstester for å vurdere konsekvensene for enkeltforetak av et alvorlig økonomisk tilbakeslag, og om noen foretak er i en sårbar kapital situasjon og derfor vil trenge en planleggingsbuffer ut over det samlede bufferkravet i pilar 1. Finanstilsynet arbeider med å utvikle et slikt stresstestopplegg, men ønsker å vinne noe mer erfaringer før det vil bli aktuelt å fastsette individuelle planleggingsbuffer basert på stresstester.

Før Finanstilsynet offentliggjør de nye beregningsmetodene, er det ønskelig å innhente eventuelle kommentarer og innspill. Det vises her til tidligere kontakt med Finans Norge i møte 27. november 2015, der Finans Norge ga uttrykk for et ønske om å kunne få beregningsmetodene til uttalelse. Finanstilsynet finner det hensiktsmessig om Finans Norge koordinerer innspillene fra medlemmene.

Finanstilsynet imøteser kommentarer innen 18. mars 2016. Finanstilsynet vil vurdere næringens merknader før den endelige utarbeidelsen av oppdaterte vedlegg til rundskriv 9/2015. Dersom Finans Norge ønsker det, kan det også avholdes et møte med Finanstilsynet for å drøfte ulike spørsmål knyttet til metodene.

Spørsmål vedrørende beregningsmetoder for kredittrisiko kan rettes til Ivar Storvik (ist@finansstilsynet.no, tlf. 22 93 97 06). Spørsmål vedrørende beregningsmetoder for markedsrisiko kan rettes til Vidar Holm (vho@finansstilsynet.no tlf. 22 93 97 39)

For Finanstilsynet

Emil Steffensen
direktør Bank- og Forsikringstilsyn

Per Jostein Brekke
seksjonssjef

Vedlegg :

- ✓ Finanstilsynets rundskriv 9/2015 – Vedlegg 2
- ✓ Finanstilsynets rundskriv 9/2015- Vedlegg 3

